

Honorowi obywatele miasta

Paweł Wyczyński

Urodzony 29 czerwca 1921 r. w Zelgoszczy. Był uczniem Gimnazjum w Starogardzie Gd.

Od 1941 r. twórca i działacz konspiracyjnej organizacji pn. „Jaszczurka”, której celem było prowadzenie działalności antyhitlerowskiej poprzez sabotaż, rozpowszechnienie wiadomości podnoszących na duchu Polaków oraz walkę z okupantem.

Po wojnie był jednym z czołowych naukowców we Francji i Kanadzie, krytykiem literackim i poetą, twórcą i dyrektorem kanadyjskiego centrum badań nad kulturą franko-kanadyjską, doktorem Honoris Causa, szefem uniwersytetów zachodnich.

Mimo zaangażowania naukowego pozostał wybitnym działaczem polonii kanadyjskiej, wiceprezesem Towarzystwa Pomocy KUL, fundatorem IV tomu encyklopedii katolickiej wydawanej przez KUL.

Utrzymując stałe kontakty z byłymi członkami „Jaszczurki” w kraju, w mare możliwości wspierał ich finansowo.

Żywo interesował się działalnością Towarzystwa Miłośników Ziemi Kociewskiej i inspirował wiele zadań wydawniczych. Zainicjował fundację wydawniczą TMZK. W roku 1980 otrzymał honorowe członkostwo tego towarzystwa.

Z jego inicjatywy zorganizowano uroczystości związane z 50. leciem „Jaszczurki” przy pomniku przez niego ufundowanym.

Jest autorem dwóch tomów wierszy pt. „W słonecznej ciemni” (1980r.) i „Mowa korzeni” (1991 r.) poświęconych ojczystej ziemi kociewskiej i jej bohaterom.

Uchwała Nr XVII/116/91 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 09 lipca 1991r. o nadanie honorowego obywatelstwa miasta Starogard Gdański.

Albin Ossowski

Urodzony 2 kwietnia 1922 r. w Starogardzie Gdańskim, gdzie w 1933 r. ukończył szkołę podstawową, wstępując następnie do Gimnazjum.

Należał wówczas do wodnej drużyny harcerskiej.

W 1940 roku został zaprzysiężony przez Pawła Wyczyńskiego na członka organizacji pn. „Jaszczurka”. W obawie przed przymusowym wcieleniem do wojska niemieckiego w 1941 r. opuścił Starogard i uciekł do Warszawy, gdzie pod przybranym nazwiskiem – Stanisław Jankowski, urodzony w Kobryniu, wstąpił do Związku Walki Zbrojnej. Przyjął pseudonim „Binek”. Został członkiem kampanii egzekucyjnej Bończycy. Podczas przygotowań do wykonania wyroku na zdrajcy narodu Lolku Skasowskim został aresztowany. Po przesłuchaniu w Alejach Szucha i więzieniu na Pawlaku został wywieziony transportem do Oświęcimia Brzezinki, gdzie otrzymał numer 138973. W roku 1944 został wywieziony do Buchenwaldu. Oswobodzony przez aliantów, wyjechał do Włoch i wstąpił do korpusu armii Andersa.

Tam podjął naukę w Studium Teatralnym Recaneti. Po ukończeniu studiów został aktorem w Wojskowej Czołówce Filmowej. Grał główną rolę męską w filmie „Wielka droga” wraz z Ireną Anders- żoną generała Władysława Andersa. Występował na scenie Teatru Dramatycznego II korpusu. Po ewakuacji z II korpusu do Anglii nadal pracował w teatrze. W tym czasie podjął też czteroletnie studia rzeźby artystycznej. Otworzył sklep rzeźby i antyków.

Członek wielu związków polonijnych za granicą.

Uchwała Nr XVII/116/91 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 09 lipca 1991r. o nadanie honorowego obywatelstwa miasta Starogard Gdański.

Ojciec Święty Jan Paweł II

Jan Paweł II (łac. Ioannes Paulus PP. II), właśc. Karol Józef Wojtyła (ur. 18 maja 1920 w Wadowicach, zm. 2 kwietnia 2005 w Watykanie) - polski biskup rzymskokatolicki, biskup pomocniczy krakowski, a następnie arcybiskup metropolita krakowski, kardynał, zastępca przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski (1969-1978), 264. papież i 6. Suweren Państwa Watykańskiego (16 października 1978 - 2 kwietnia 2005), kawaler Orderu Orła Białego, święty Kościoła

katolickiego[1].

Poeta i poliglota, a także aktor, dramaturg i pedagog. Filozof historii, fenomenolog, mistyk i przedstawiciel personalizmu chrześcijańskiego.

Jan Paweł II był jednym z najbardziej wpływowych przywódców XX wieku. Jego wybór na Stolicę Piotrową miał szczególny wpływ na wydarzenia w Europie Wschodniej i w Azji w latach 80. i 90. XX w. Znacznie poprawiał relacje Kościoła katolickiego z judaizmem, islamem, z Kościołem prawosławnym, Wspólnotą Anglikańską[2][3][4]. Jego głównym celem, jak wielokrotnie podkreślał, było głoszenie całej ludzkości orędzia miłosierdzia Bożego, przekazanego przez Jezusa Chrystusa św. Faustynie Kowalskiej, a tym samym przygotowanie świata na ostateczne Jego przyjście.

Był jednym z najbardziej podróżujących światowych przywódców w historii, odwiedzając 129 krajów podczas swojego 27 letniego pontyfikatu (przebył ponad 1,6 miliona kilometrów, co odpowiada 40-krotnemu okrążeniu Ziemi wokół równika i czterokrotnej odległości między Ziemią a Księżycem)[5]. Był papieżem, który najwięcej osób wyniósł na ołtarze, więcej niż wszyscy jego poprzednicy w okresie poprzednich pięciu wieków[6][5].

Jego proces beatyfikacyjny był jednym z najkrótszych w historii Kościoła, rozpoczął się miesiąc po pogrzebie, a zakończył się sześć lat po śmierci, zaś proces kanonizacyjny zakończył się trzy lata po beatyfikacji, dziewięć lat po śmierci.

Uchwała Nr XIII/158/99 Rady Miejskiej w Starogardzie Gdańskim z dnia 24 listopada 1999r. w sprawie nadania honorowego obywatelstwa miasta Starogardu Gdańskiego.

Kazimierz Andrzej Wardyn

Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Andrzej Wardyn, dziekan I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie.

Już od ponad dwudziestu lat trwa współpraca prof. Kazimierza Wardyna ze Szpitalem św. Jana i miastem. Współpraca oparta jest na corocznych obozach naukowych studentów warszawskiej Akademii Medycznej, których prof. K. Wardyn jest pomysłodawcą i organizatorem. Wykonując codzienną pracę dydaktyczną w trakcie obozów prof. K.

Wardyn służy swoją ogromną wiedzą, doświadczeniem, życzliwością i zaangażowaniem. Korzystają z tego lekarze, studenci, a przede wszystkim pacjenci.

Dzięki prof. K. Wardynowi wielu pacjentów starogardzkiego szpitala skorzystało z fachowej pomocy, miało możliwość leczenia specjalistycznego w Klinikach Akademii Medycznej w Warszawie i w placówkach medycznych w innych krajach, z którymi Pan Profesor współpracuje.

Prof. K. Wardyn jest organizatorem spotkań naukowych integrujących środowisko lekarskie.

Pobyty Pana Profesora, Jego asystentów i z roku na rok liczniejszej grupy studentów, wpisały się na stałe w wakacyjne zdarzenia Starogardu Gdańskiego. Wiążą się z licznymi spotkaniami z interesującymi ludźmi, władzami miasta i powiatu, udziałem w wydarzeniach kulturalnych, szczegółowym poznawaniem walorów turystycznych, historii oraz życia obecnego Starogardu Gdańskiego i Kociewia. Dzięki temu Starogard Gdański istnieje w świadomości wielu pokoleń lekarzy ukształtowanych przez prof. K. Wardyna.

W roku 2004 Rada Miejska Starogardu Gdańskiego przyznała Panu Profesorowi Wardynowi medal „Za zasługi dla Starogardu Gdańskiego”.

Działalność Pana Profesora jest jedną z nielicznych, która szczególnie podnosi prestiż naszego miasta i jest dla nas wielką satysfakcją, że człowiek tej miary jest tak mocno związany ze Starogardem Gdańskim.

Uchwała Nr IV/26/2007 Rady Miejskiej w Starogardzie Gdańskim z dnia 17 stycznia 2007 r. w sprawie nadania honorowego obywatelstwa miasta Starogardu Gdańskiego.

Jan Bernard Szlaga

Ks. prof. dr hab. Jan Bernard Szlaga Biskup Pelpliński jest wybitnym znawcą w zakresie nauk biblijnych. W ramach Episkopatu Polski pełni ważne funkcje w kilku komisjach, m.in. do spraw KUL, Duszpasterstwa Akademickiego, Rodzin, Ekumenizmu i Liturgii. Jest członkiem Studiorum Novi Testamenti Societas oraz honorowym obywatelem kilku miast na Pomorzu.

Z Kociewiem jest związany od czasu nauki szkolnej w pelplińskim Collegium Marianum, w którym uczył się od 1957r. Przez następne lata był też alumnem Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie i tam 2 czerwca 1963r. przyjął święcenia kapłańskie. Sakrę biskupią otrzymał w pelplińskiej bazylice katedralnej 25 czerwca 1988r. i odtąd pracował w diecezji chełmińskiej jako biskup sufragan.

Wraz z powołaniem nowej diecezji pelplińskiej, od 25 marca 1992r. jest pierwszym Biskupem Pelplińskim.

Bardzo bogaty plon owocnej posługi biskupiej ks. prof. dr. hab. Jana Bernarda Szlaga obejmuje całą diecezję pelplińską, której znaczną część stanowi Kociewie z jego stolicą - Starogardem Gdańskim.

Obchody jubileuszu 800.lecia miasta (1998r.) w znacznej mierze zyskały na prestiżu za sprawą Biskupa Pelplińskiego, będącego podówczas w składzie Komitetu Honorowego. Za sprawą Jego Ekscelencji obchody te uświetniła liturgia święta sprawowana z udziałem części Episkopatu Polski z ks. Prymasem Józefem Glempem na czele. Miasto otrzymało wtedy za patrona św. Wojciecha, którego pomnik starogardzianie wzniesli jako wotum tysiącletniej tradycji wiary na naszym terenie.

Był rzecznikiem nadania honorowego obywatelstwa naszego miasta dla Jego Świątobliwości Papieża Jana Pawła II, a także dokonał poświęcenia jego pomnika w Starogardzie.

Stałą i ofiarną troską otaczał dekanat starogardzki oraz miasto Starogard Gdański. W okresie swej arcybiskupiej posługi jako Biskup Pelpliński wielokrotnie potwierdzał, jak bardzo troszczy się o rozwój Kościoła partykularnego w stolicy Kociewia, czego dowodem są liczne inicjatywy oraz

częste uczestniczenie w ważnych uroczystościach kościelnych w naszym mieście. Znakiem szczególnej troski Biskupa Diecezjalnego o tworzenie wspólnoty kościelnej i pogłębianie życia liturgicznego parafian w Starogardzie było erygowanie nowej parafii pw. Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata na osiedlu Przylesie (8 XII 2001r.) jako 300 parafii w swojej diecezji. Z myślą o dalszym rozwoju sieci palcówek duszpasterskich poświęcił kamienie węgielne pod budowę kościołów przy ul. Bohaterów Getta (31 X 1993r.) i filialnego przy ul. Lubichowskiej (23 IV 1995r.), żywo też interesował się ich budową. Dokonał uroczystego poświęcenia kościoła NSPJ na Łapiszewie (10VI 1994r.), filialnego kościoła Miłosierdzia Bożego przy ul. Lubichowskiej (5 VI 1996 r.) oraz NMP Matki Kościoła (14 XI 1998r.). Najmłodszej parafii starogardzkiej benedykował krzyż oraz plac pod budowę nowego kościoła (18 X 2001r.). Poświęcił również nowe dzwony dla parafii łapiszewskiej (14 XI 1992r., 13 VI 2000r.) i parafii pw. św. Wojciecha (15 IX 2000r.), kaplicę przedpogrzebową przy kościele św. Mateusza (15 XII 1996r.) oraz tamtejszą dzwonnice (14 VI 1997r.), kaplicę przedpogrzebową w parafii pw. św. Wojciecha (15 X 2000r.), kaplicę szpitalną w Kochorowie (25 IX 2001r.), kamień węgielny pod budowę ośrodka „Cor Cordium”(25 IX 2001r.), witraże w parafii pw. NMP Matki Kościoła (26 V 2001r.), nowe stacje Drogi Krzyżowej przed kościołem św. Wojciecha (5 VI 1996r.), cmentarz łapiszewski (1998r.), liczne sztandary, figury i tablice pamiątkowe (m.in. ku czci Sługi Bożego ks. Henryka Szumana w kościele św. Wojciecha (10 XI 1994r.) i św. Mateusza (12 XI 1994r.), ks. Bernarda Sychty w budynku biblioteki (28 XI 1992r.), pobłogosławił pomieszczenia biblioteki parafialnej na Łapiszewie (19 III 2000r.). Powagą swej biskupiej posługi dowartościował poczynania środowisk świeckich, służące pomnożeniu dobra całej społeczności miasta i regionu. W tej mierze uczestniczył w inauguracji I, II i III Kongresu Kocińskiego. Dokonał benedykcji obiektów szkolnych w mieście: szkoły nr 9 (14 X 1995r.) i nr 8 (14 X 1999r.), obiektów OFE Arca Invesco (16 VII 1999r.), także obiektu regionalnego ośrodka psychiatrii sądowej (13 XI 2000r.). Również poświęcił kamień węgielny pod budowę nowych obiektów Polpharmy (11 IX 1998r.), a 7 maja 2000 roku pobłogosławił gotowy już gmach - Suche Formy II. Przykładów takich można przytoczyć znacznie więcej. Wszystkie one dokumentują ogrom i skalę aktywności Biskupa Pelplińskiego, której znaczenia nie da się ująć inaczej, niż jako budujący wkład w konsolidację społeczności miasta wokół spraw wiary, tradycji i przyszłości Kościoła na ziemi starogardzkiej.

W dalszym ciągu swoją posługą arcybiskupią, życzliwym i ofiarnym uczestnictwem w wielu uroczystościach kościelnych i patriotycznych w

Starogardzie Gdańskim daje przykład pełnego troski zainteresowania sprawami naszego miasta i jego mieszkańców.

Uchwała Nr VI/44/2007 Rady Miejskiej w Starogardzie Gdańskim z dnia 28 lutego 2007r. w sprawie nadania honorowego obywatelstwa miasta Starogardu Gdańskiego.

Kazimierz Deyna

Piłkarz wszech czasów urodził się 23 października 1947 roku w Starogardzie Gdańskim. Deyna Kazimierz pseudonim: Kaka (1947-1989). Jeden z najwybitniejszych zawodników w historii polskiej piłki nożnej. Zawodnik m.in. Włókniarza Starogard Gdański, Legii Warszawa, Manchester City, San Diego Sockers.

Był najlepszym zawodnikiem, kapitanem polskiej drużyny, która zdobyła złoty medal Igrzysk Olimpijskich w Monachium 1972, srebrny medal Igrzysk Olimpijskich w Montrealu 1976 i srebrny medal (za 3 miejsce) mistrzostw świata w 1974. Król strzelców turnieju olimpijskiego w Monachium 1972.

W reprezentacji Polski wystąpił 102 razy zdobywając 45 goli. W klubach polskich rozegrał 304 mecze strzelając 94 gole.

W 1974 roku uznany za trzeciego gracza mistrzostw świata i zdobywca Brązowej Piłki tygodnika „France Football”.

Deyna 6-krotnie znajdował się w pierwszej dziesiątce najlepszych sportowców polskich w plebiscycie „Przeglądu Sportowego”. Zwyciężył w klasyfikacji na najlepszego piłkarza 70-lecia, 75-lecia i 80-lecia PZPN. Znalazł się w „50” najlepszych piłkarzy wszech czasów grających w lidze angielskiej. Drugi na liście „100 piłkarzy, którzy wstrząsnęli Polską”.

Uchwała Nr XXXIV/308/2008 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 22 grudnia 2008r. w sprawie nadania honorowego obywatelstwa miasta Starogardu Gdańskiego.

Andrzej Grubba

Najwybitniejszy zawodnik w historii polskiego tenisa stołowego, 26-krotny mistrz Polski, medalista MŚ (3) i mistrzostw Europy (f 1), olimpijczyk z Seulu (1988), Barcelony (1992) i Atlanty(1996).

Urodzony 14 maja 1958 w Brzeźnie Wielkim, woj. gdańskie, w rodzinie nauczycielskiej Alojzego i Ludomiry Kulas, absolwent liceum ogólnokształcącego nr 3 w Gdańsku (1977) i tamtejszej AWF (1987), gdzie otrzymał tytuł magistra wf.

Tenisista stołowy reprezentant Neptuna Starogard (1972-1973), AZS Uniwersytetu Gdańskiego (1973-1976), MS-AWF Gdańsk (1976-1985), niemieckiego TTC Zugbrücke Grenzau (1985-1987), MS-AWF Gdańsk (1987). Koniec kariery w 1998.

26-krotny mistrz Polski, 3-krotny medalista MŚ, finalista MŚ, zdobywca PŚ 2-krotny finalista tego Pucharu, Mistrz Europy z 1982 Budapesz, 11-krotny medalista ME:

srebrny 1984 Moskwa, 1988 Paryż, 1990 Göteborg, 1996 Bratysława, brązowy: 1984 Moskwa, 1986 Praga, 1988 Paryż, 1992 Stuttgart, 1996 Bratysława.

Finalista ME 1982 Budapeszt, 1984 Moskwa. Był też zwycięzcą turnieju TOP12 1985 Barcelona; Grand Prix 1980.

2-krotny zdobywca Klubowego Pucharu Europy - z MS AWF Gdańsk w 1985 i TTC Grenzau w 1987. 2-krotny triumfator Europejskiej Superligi.

Międzynarodowy mistrz Anglii, Danii, Holandii, Jugosławii, RFN, Rumunii, Walii, Włoch

i 2-krotnie Skandynawii. 5-krotny zdobywca Pucharu Niemiec i 3-krotny akademicki mistrz świata.

Zwycięzca plebiscytu czytelników „PS” na najlepszego sportowca Polski (1984), laureat nagrody ministra spraw zagranicznych (1986), Fair Play PKOL (1988) oraz „Czerwonej Róży” dla najlepszego sportowca studenta.

Zasłużony Mistrz Sportu, odznaczony m.in. trzykrotnie złotym Medalem za Wybitne osiągnięcia Sportowe i Krzyżem Kawalerskim OOP.

Uchwała Nr LXIII/543/2010 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 27

października 2010 r. w sprawie nadania pośmiertnie honorowego obywatelstwa Miasta Starogard Gdański.

Ks. Henryk Jankowski

Ks. Henryk Jankowski ur. się 18 grudnia 1936 r. w Starogardzie Gdańskim w rodzinie pochodzącego z Lubawy kupca. Miał siedmioro rodzeństwa, w tym siostrę bliźniaczkę. Był ministrantem w kościele św. Mateusza i kościele św. Wojciecha w Starogardzie Gd.

Po ukończeniu gimnazjum dla pracujących pracował w urzędzie skarbowym.

W 1958 r. wstąpił do seminarium duchownego. 21 czerwca 1964 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Obowiązki wikariusza pełnił w parafii Św. Ducha w Gdańsku do 1967 r.

W latach 1967 - 1970 spełniał obowiązki duszpasterskie w parafii św. Barbary.

W 1970 r. objął stanowisko proboszcza parafii św. Brygidy w Gdańsku.

17 sierpnia 1980 r. odprawił pierwszą mszę św. dla strajkujących robotników w Stoczni Gdańskiej. Od tego czasu związał się z późniejszą „Solidarnością” i z otoczeniem jej przywódcy Lechem Wałęsą. Od 1990 r. prałat i kapelan honorowy Ojca Świętego Jana Pawła II.

Ks. Prałat Henryk Jankowski odszedł z Parafii św. Brygidy w 2008 r. Pożegnalnej Mszy Świętej przewodniczył i homilię wygłosił ks. arcybiskup Sławoj Leszek Głódź.

Ostatnie m-ce swojego Życia spędził w sopockim hospicjum Caritasu.

Zmarł 12 lipca 2010 r. w Gdańsku na plebanii parafii św. Brygidy.

Uchwała Nr IX/57/2015 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie nadania honorowego obywatelstwa miasta Starogardu Gdańskiego.